

# Турхат-Монгол

# ҮНЭН

В КП(б)-гэй ОБКОМОЙ ба УЛАН-УДЫН ГК-гэй болон БМАССР-ын ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН

## Верховно Главнокомандагышын ПРИКАЗ

2-дохи Украинска Фронтын сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал МАЛИНОВСКИДО

Фронтын штабай начальник

Генерал-полковник ЗАХАРОВТА

3-дахы Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша Советскэ Союзай Маршал ТОЛБУХИНДА

Фронтын штабай начальник

Генерал-лейтенант ИВАНОВТА

УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд 3-дахы Украинска фронтын сэрэгүүдэй дэмжлэгтэйгээр хара хахдага бэлэглэн бэлхэ гурд сохи хүшэр байдаг андта үсэд шанга балгэдыг хэлэлцэн ээ эс сэр мүн өдөр, февралын 13-да, БУДАПЕШТДЭ дайсан й хүрээлэг болон бүлэг лэргые б, та соин на г, хаа ябадаг үүртээд, БЕНА сэрхэ замууд дээрхи нөмөр хамгаалтын газрай шулаа стратегикэ болохо ВЕНГРИЙН столица БУДАПЕШТ гые бүхыгээ эзэлэн абаба.

Будапештэд байса дунур БУДАПЕШТэд 2-дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд шештсэ бүлэг сэрэгүүдые нсмандалгша генерал-полковник ПЛЕФФЕР ВИЛЬБРУХ түрүүтэй бэ тэрээтэй штабтай гараншай 110 мянган гарын солдат болон өмгөмө плэндэ абаба, мүн тэрэш лэй өхэ то то эрбсэт болон сэрэгтэй элдэб зэвринүүдэ абаба.

УДАПЕШТ гэрэдыг эзэлэн абахын түлээ болон байлдануудта генерал-майор АФОНИН, полковник МАННА АГЛВ, генерал-полковник ШУЖИЛОВ, генерал-лейтенант ШЛЕМАН, генерал ЗАЛАГОВ, генерал-майор ФИЛЮБИИ, генерал-майор Л. КИЛ, генерал-майор ЕИРМАН, генерал-майор ДЕФЕВЕННО, генерал-майор Ю. ЮЧУК, генерал-майор МЕНКО, генерал-майор ЛАЗЬКО, генерал-лейтенант РУБА ЮК, генерал-майор ГРИГОРСВИЧ, генерал-майор БИРЮКОВ, генерал-лейтенант ФУМИНКО, генерал-майор РУК, генерал-лейтенант ПЕТРУЦЕВСКИЙ, генерал-лейтенант ГОШОВ, генерал-лейтенант СТРУХОВ, генерал-майор СОСЕДОВ, полковник СВТУН-СТАНЕВИЧ, полковник ГЕЕЛА, полковник ЧЕБОТАРЕВ, полковник БРИК, полковник ЖИШКО, генерал-майор ФРОЛОВ, полковник ГУЩИН, генерал-майор НЕКРАСОВ, полковник БАЛДЫНОВ, генерал-майор ЛИЛГН, полковник БАТЛУК, генерал-майор ПОНАВАЙЛОВ, полковник ДУНАЕВ, полковник ПИРОЗ, полковник ГОРБЕЦ, генерал-майор АМЫШЕВ, генерал-майор АФОНИН, полковник ДРЫЧКИН, генерал-лейтенант ЦЕТКОВ, полковник МОШЛЯК, полковник КУКС, полковник ПЕНОВ, полковник БРАНБУТ, полковник ЗИАН, генерал-майор БУНЯШИН, полковник ЧИЧАГОВ, полковник СТРЕЕВ, полковник ДЫШЕВ, генерал-майор СЖОЛЕРСКИЙ, генерал-майор МАРГЕЛОВ, полковник ЛРОВ гэгтэ сэрэгүүд; артиллерийн генерал-полковник ИИ, артиллерийн генерал-полковник ШМАКОВ, артиллерийн генерал-майор КОТИКОВ, артиллерийн генерал-лейтенант НЕДЕЛЪН, артиллерийн генерал-лейтенант ВОЛНЮК, артиллерийн генерал-лейтенант ГЕТРОВ, артиллерийн генерал-майор АПЕНСЕНКО, артиллерийн генерал-майор ЦИХАЛО, артиллерийн генерал-майор ПАРОВ, артиллерийн генерал-майор ПАНОВ, полковник ГОРБОВЕР, полковник НОЗИКОВ, полковник ПОНОМАРЕВ, полковник ТРЕУНОВ, полковник АДАЧЧИК, полковник СТРОК, инженер-полковник БЮРА, полковник МИРОНОВ, генерал-майор КОРЗЕВ, полковник КРЫЖЕВИЧ, полковник СЕВШ, полковник ПАСТУХ, полковник БОГУШЕВ, полковник ЛУПАКОВ, полковник ГУЩИН,

полковник РОДИН, полковник МОТОЗ, полковник КОМАРОВ, артиллерийн генерал-майор РАТУВ, артиллерийн генерал-майор БЫРВНИКОВ, полковник СОЛОВЕВ, полковник ГРАЩЕНКО, полковник ЛЕОНОВ, артиллерийн генерал-майор ДАНШАН, полковник РАШИЦКИЙ, полковник ГОЦАК, полковник САЛАНСКИЙ, полковник ЛУПАНОВ, подполковник ПОЛОЗУХИН, подполковник МАТЮХА, подполковник ТАРАСЕВИЧ, подполковник ПАВЛИК, подполковник НАЗЯРЕНКО, подполковник РЕЕВ, майор БОРОДИН, подполковник ТРОНЕВ, подполковник САНЧЕНКО, подполковник ПРОХОРОВ, подполковник БОРОДЬКО, подполковник ШЛЕК, майор ВЛАСОВ гэгтсэд артиллеристүүд; танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник КУРКИН, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант СНАХАКОВ, генерал-лейтенант СВИГИЛЬ, генерал-лейтенант РУССИЯНОВ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ГОВОРУНЕНКО, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор КАТКОВ, полковник РУМЯНЦЕВ, полковник ТЯГЛОВ, майор АПОЛОВНИК, эх агаша лейтенант ГРИГОРЬЕВ, капитан ЛАПИН, капитан КУТУЗОВ гэгтсэд танкистүүд; авиацин генерал-полковник ГОРЮНОВ, авиацин генерал-полковник СУДЕЦ, авиацин генерал-лейтенант СЕЛЕЗНЕВ, авиацин генерал-майор КОРСАКОВ, авиацин генерал-лейтенант СТЕПИШЕВ, авиацин генерал-лейтенант ПОДГОРНЫЙ, авиацин генерал-майор КАМАНЧИН, авиацин генерал-лейтенант ТОЛСТИКОВ, авиацин генерал-лейтенант ТУПИКОВ, авиацин генерал-лейтенант ЛОГИНОВ, авиацин генерал-лейтенант СЧЕТЧИКОВ, авиацин генерал-майор ЛЕБЕДЕВ, авиацин генерал-майор БЕЛИЦКИЙ, авиацин генерал-майор ТИШЕНКО, полковник ГОМАНОВ, полковник ЧАНПАНОВ, полковник ШУТЕЕВ, полковник ЧИЧИКОВ, полковник САПЕВИЧИН, полковник СЕМЕНЧУК, полковник ЮДАКОВ, полковник ТАРАЧЕНКО, полковник ГЕЯВО, полковник ТЕТЕХОВ, полковник ИВАНОВ, полковник НЕДОСЕКИН, полковник ДЕМЕНТЬЕВ, полковник СМИРНОВ, подполковник ШАТИКИН гэгтсэд лётчикүүд; инженернэ сэрэгүүдэй генерал-лейтенант ЦИРЛИН, инженернэ сэрэгүүдэй генерал-полковник КОТЛЕР, инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ПЛСКИН, инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ИГНАТОВ, инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ВАСИЛЬЕВ, техникческэ сэрэгүүдэй генерал-майор ХОСЕНКО, полковник МАЛОВ, инженернэ сэрэгүүдэй генерал-майор ТЮЛЕВ, полковник КОВЛЕНКО, полковник ПАВЛОВ, полковник НАСОЗОВ, полковник ЗАГРЕВИЧ, полковник БАБУРИН, полковник КАЛИНЧЕНКО, полковник НОМИНАС, подполковник ФОМИНУХ, подполковник ШЕЛУДЬКО, подполковник ЯГОДИН, майор МАРКОВ, инженер-майор ЛЮНОВ, подполковник АНЗАУРОВ, майор ФОМЕНКО, инженер-подполковник РАГОЗИН, подполковник КОРНЕЕВ гэгтсэд салбарууд; хэлтсэхэб онсй сэрэгүүдэй генерал-лейтенант ЛЕОНОВ, хэлтсэхэб онсй сэрэгүүдэй генерал-лейтенант КРОЛЕВ, полковник БОТИСЕНКО, авиацин генерал-майор МОРОЗОВ, подполковник ГЕЗА, полковник ЖИЦ, подполковник АГУПОВ, майор ТОЛСТЫЙ, гүрэнэй ажилдагш хамтагш полковник КАРЛОВ, полковник ЕГОРОВ, полковник КОТКОВ гэгтсэд

(Үргэлжлэлдэ 2-дохи нөүртэ)

## Америкийн Холбоото-Штадуудай Гүрэнэй секретарь господин Эдвард Р. Стеттиниус Москвада ерээб

СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов урылаар Крымхэ Америкийн Холбоото-Штадуудай Гүрэнэй Секретарь господин Эдвард Р. Стеттиниус гэгшэ февралын 12-то Москвада ерээб.

Господин Стеттиниусыг СССР-төхи США-гэй Элшэн Сайд господин В. А. Гарриман үдэшлэсэн байна.

Центральна аэродром дээрэ господин Стеттиниусыг СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо В. Г. Деканозов, Московско Соведай Түрүүлэгшэ Г. М. Попов, СССР-эй

ИНКИД-эй США-тай Таһагыг даагша С. К. Параккин, СССР-эй НКВД-эй Прокопколыно Таһагыг даагшын орлогшо Г. Н. Фомин, Москва Городой Команданг генерал-лейтенант Б. Р. Сияглов, мүн тэрэшлэн Посольствын дипломатическа состав болон США-гэй Сэрэгэй Миссийн членүүд угтаба.

Угтамжа дээрэ хүндын харуул жагсаатдажа, США ба СССР-эй гэмнэнүүд татагдахан байгаа. Аэродром болбол Холбоото-Штадууд ба Советскэ Союзай тугуудаар шэмэгдэһэн байна.

## США-гэй Гүрэнэй Секретарь Господин Эдвард Р. Стеттиниус Гэгшын Мэдүүлгэ

Аэродром дээрэ господин Эдвард Р. Стеттиниус микрофоной урда удаахи мэдүүлгэ хэбэ:

«Би Москвада ерээд байһан аз байрланаб. Энэ сагыг хоотоо хүлээгшэ хэм. Леид-Лизээр дамжуулан һүүлэй гурба-дүрбэн жэлэй туршада Советскэ Союзда

элшэн сайд Гарримантай хамта туваламжа үзүүлэн эбдэлгын минин наһан соо хамтагш хэрэгүүдэй нэгэниинь болом юм.

Танай өндэ айлын бэйл эрээд байһандаа би үгсэ сэрэг олгогш ховоб».

## СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо А. Я. Вышинскийндэ Америкийн Холбоото-Штадуудай Гүрэнэй секретарь господин Эдвард Р. Стеттиниусай хүндэлэлдэ завтрак Солобо

Февралын 13-да СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшо А. Я. Вышинский Москвада ерээд байһан Америкийн Холбоото-Штадуудай Гүрэнэй Секретарь господин Эдвард Р. Стеттиниусай хүндэлэлдэ завтрак үгэбэ.

Завтрагта господин Эдвард Р. Стеттиниус, СССР-төхи США-гэй Элшэн Сайд господин В. А. Гарриман, Гүрэнэй Департаментын Европэйкэ таһагай Директор господин Ф. Маттьюс, США-гэй Сэрэгэй Миссийн Толгой генерал-майор Д. Дин, генерал Е. В. Хилл, генерал С. Н. Робертс, генерал С. Спелдинг, адмирал С. П. Олсен, Гүрэнэй Де-

партаментын онсо политическэ хэрэгүүдэй Канцелярийн Директор господин А. Хисс, господин Стеттиниусыг үдэлэгшэд господин Т. Л. Тайсон, В. Фут ба США-гэй посольствын сэрүднүүд байлсаба. А. И. Николаев, В. Г. Деканозов, М. М. Литвинов, А. А. Громыко, генерал-полковник Ф. И. Голков, генерал-полковник Ф. Ф. Кузнецов, адмирал Л. М. Галлер, Г. М. Попов, А. Д. Крутиков, В. А. Сергеев, Н. Г. Пальгунов гэгшэд ба СССР-эй Наркоминделэй ба Наркомвнешторгын харюусалгата сэрүднүүд советскэ зүгһөө байлсаба.

## Америкийн Холбоото-Штадуудай Гүрэнэй секретарь господин Эдвард Р. Стеттиниусай Москвада ерээд байһан тушаа

Февралын 13-да СССР-эй Совнаркомой Түрүүлэгшын Орлогшо ба Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар Вячеслав Михайлович Молотов, США-гэй Гүрэнэй Секретарь господин Эдвард Р. Стеттиниус хоёр Ехэ театр соо «Лебединое озеро» гэжэ балет харалгада байлсаба.

Мүн тэрэшлэн центральна лөжа дээрэ СССР-төхи США-гэй Элшэн Сайд господин Гарриман, Гүрэнэй Департаментын Европэйкэ Таһагай Директор господин Маттьюс, США-гэй Сэрэгэй Миссийн Толгой генерал-майор Д. Дин, генерал Е. В. Хилл, генерал С. Н. Робертс, генерал С. Спелдинг, адмирал С. П. Олсен, Гүрэнэй Департаментын Онсо Политическа Хэрэгүүдэй Канцелярийн Директор Ойлогшо господин А. Хисс, СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай

орлогшонор А. Я. Вышинский, В. Г. Деканозов, ба М. М. Литвинов, мүн тэрэшлэн США-дахы СССР-эй Элшэн Сайд А. А. Громыко, генерал-полковник Ф. Ф. Кузнецов, Московско Соведай Түрүүлэгшэ Г. М. Попов, НКВД-эй США-гэй таһагыг даагша С. Р. Параккин ба бусад байлсаба.

Союзна гүрэнүүдэй Посольствын ба Миссийн толгойнууд ба харюусалгата сэрүднүүд, СССР-эй Наркоминделэй харюусалгата сэрүднүүд советскэ ба харин хэлбэлэй түлөөлэгшээр, театр соо байлсаба, чожа хадаа америкеска ба советскэ тугуудаар гоёоглоһон байгаа. Спектаклийн эхилхэнэ урд америкеска ба советскэ гэмнэнүүд татагдаба. Театр соо байлшад господин Эдвард Р. Стеттиниус, В. М. Молотов хоёрыг улам алыга ташалгаар мөндэшлэбэ.

# Верховно Главнокомандалагшын Приказай

## ҮРГЭЛЖЭЛЭЛ

хэлхээ-холбооно; командирал ХОЛОСТЯНОВ, 2-дохн рангийн капитан ДЕРЖАВИН гэгшээдэй Дунайскэ сэрэгэй фетииник часьнууд ба корабльнууд шалгаржа гараба.

Ингэжэ туйлаһан илалтыг тэмдэглэһын тулээ БУДАПЕШТ городыг эзэлэ абахын тулада болоһон байдаануудта үлэмжэ өхээр шалгарһан соодиненинууд ба часьнуудта «БУДАПЕШТСКЭ» гэгһэн нэрэ олгожэ, орденуудар шалгардахаар тэбхэ.

Мүнөөдэр, февралын 13-дэ, 21 часта манай Эхэ оронэй столица МОСКВА болбол Венгрийн столица БУДАПЕШТ городыг эзэлэн элһэн 2-дохн ба 3-дахн УКРАИНСКА фронтуудай шэн

габьата сэр-гүүдтэ гурбан зуун хорин дүрбэн өхэ буугаар хорин дүрбэ дахин артиллерийн буудалга хэмжэ Эхэ оронойнгоо үмэнхөө салот-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыг хэһэн й тулада эзэлэн абахын тулада болоһон байдаануудта хэбэлд л аһан Таһарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАГСА-ЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ оронэй эрхэ сүлөө ба бээ дахитай байхын түлөө болоһон байдаануудта ами бээ үгһэн гөройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Нэмцнэ булимтарашад үхэмжэ танилаг!

# Верховно Главнокомандалагшын Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1945 оной февралын 13. № 277.

# Верховно Главнокомандалагшын

## ПРИКАЗ

1-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүдыг командалагша Советскэ Союзай Маршал КОНЕВТО Фронтын штабам начальник Армиин генерал СОКОЛОВСКИДО

1-дэхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд дөб-толгобо үргэлжэлүүлжэ, нэмцнэ Силезидэ харгы замуудай томо усалууд, нэмцүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түдэг тулгуурин пунктнууд болохо НЕЙШТЕДЕЛЬ, НЕЙЗАЛЬЦ, ФРЕЙШТАДТ, ШПРОТТАУ, ГОЛДБЕРГ, ЯУЕР, ШТРИАУ гэгжэ городуудыг эзэлэн абба.

Эдэ городуудыг эзэлэ абахын түлөө болоһон байдаануудта генерал-полковник ПУХОВ, генерал-полковник ГОРДОЗ, генерал-лейтенант МАЛАНДИН, генерал-лейтенант ЛОБА СКИИ, генерал-майор ОНУПРИЕННО, генерал-майор ПУЗИНОВ, генерал-майор ЯМАНОВ, генерал-лейтенант ГЛУХОВ, генерал-майор КРАСНОВ, генерал-майор БЕХИН, генерал-майор САМСОНОВ, генерал-майор КЭЛБОВ, генерал-майор ПАНКРАТОВ, полковник БОЖОВИЧ, полковник АФАНАСЕВ, полковник ГЕРАСИМОВ, полковник ЭПИН гэгшээдэй сэрэгүүд; танкова сэрэгүүдэй генерал-майор КОРОЛЕВ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ФОМИНЫХ, танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант СУХОВ, полковник САДОВСКИЙ, полковник ЧУПРОВ, полковник ГЛАДОВ, полковник ДМИТРИИ, подполковник ВИНКТОРОВ, подполковник МУХАРЬ, подполковник ЗАЙЦЕВ, полковник ДЕНИСОВ, полковник ЛИТВИНОВ, подполковник МИСТЕЦКА, полковник ЖУРАВЛЕВ, полковник ТУТУШКИН, полковник ПРИХОДЬКО, майор ДЕМЕНТЬЕВ, майор ЧЕРНЫХ, майор ТУРГАНОВ, подполковник СИМОНЕНКО, гэгшээдэй танкистууд; артиллерийн генерал-лейтенант КУБЕЕВ, артиллерийн генерал-майор ДЗЕБУЛЬСКИЙ, артиллерийн генерал-майор МЕНТЮКОВ, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор НИЖУЛИН, артиллерийн генерал-майор ХУСИДА, артиллерийн генерал-майор ВОТКЕНШТЕЙН, полковник ЛУСТИН, полковник АПАРИН, полковник СМЕРНОВ, полковник УСКОВ, полковник ВОЙНОВ, полковник БОЙМОВ, полковник ЦЕСАРЬ, полковник ПЕТРУ-

НЯ, полковник ЖУРАВЕЛЬ, подполковник ГОРЮНОВ, полковник СЕВЕРИЙ, полковник ПАЛЫШИН, полковник КОЗУБЕВ, полковник МАШКАЛОВ гэгшээдэй артиллерийстууд; авиациин генерал-лейтенант БЛАГОВЕЩЕНСКИЙ, авиациин генерал-майор СЮСАГЕВ, авиациин генерал-майор ЗАБЛУЕВ, полковник ОСАДЧИЛ, полковник КОЛОМЕЦЕВ, полковник СЕНЕЛОВ гэгшээдэй лётчууд; инженир сэрэгүүдэй генерал-майор БАРВАРНИН, инженер сэрэгүүдэй генерал-майор ГУСЕВ, полковник ПОЛУЭТОВ, полковник КАМЕНЧУК гэгшээдэй сапернууд; хэлхээ-холбооно сэрэгүүдэй генерал-майор АХРЕМЕНКО, полковник СИМХОВИЧ, полковник ОСТРЕНКО, полковник БОИЛОВ гэгшээдэй хэлхээ-холбооно шал аржа гараба.

Ингэжэ туйлаһан илалтыг тэмдэглэһын тулада НЕЙШТЕДЕЛЬ, НЕЙЗАЛЬЦ, ФРЕЙШТАДТ, ШПРОТТАУ, ГОЛДБЕРГ, ЯУЕР, ШТРИАУ городуудыг эзэлэн абахын түлөө болоһон байдаануудта үлэмжэ өхээр шалгарһан соодиненинууд ба часьнуудыг орденуудар шалгардахаар тэбхэ.

Мүнөөдэр, февралын 14-дэ, 21 часта манай Эхэ оронэй столица МОСКВА болбол нэмцнэ Силезийн эдэ нутагта һэн гэгжэ эзэлэн абаһан 1-дэхи Украинска фронтын шэн габьата сэрэгүүдтэ хгэр зуун хорин дүрбэн өхэ буугаар хорин дүрбэ дахин артиллерийн буудалга хэмжэ Эхэ оронойнгоо үмэнхөө салот-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыг хэһэн й тулада эдэ нэмцлэһэн гөройнуудыг эзэлэн абахын түлөө болоһон байдаануудта хэбэлд л аһан Таһарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАГСА-ЛАН ХҮРГЭНЭБ!

Манай Эхэ оронэй эрхэ сүлөө ба бээ дахитай байхын түлөө болоһон байдаануудта ами бээ үгһэн гөройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Нэмцнэ булимтарашад үхэмжэ танилаг!

# Верховно Главнокомандалагшын Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН

1945 оной февралын 14. № 278.

## АМЕРИКЫН ХОЛБООТО ШТАДУУДАЙ ГҮРЭНЭЙ СЕКРЕТАРЬ ГОСПОДИН ЭДВАРД Р. СТЕТТИНИУС МОСКВАНАА МОРДОВО

Февралын 14-дэ Америкын Сайд А. А. Громько, Галаада Холбоото-Штадуудай Гүрэнэй Секретарь господин Эдвард Р. Стеттиниус Москваһаа мордово. Центральда аэродром дээрэ господин Стеттиниусыг СССР-эй Галаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Мологов, СССР-эй Галаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай Орлогшо А. Я. Вышинский, США-дахн СССР-эй Элшэн

мань түрүүтэй США-гэй Посольствын дипломатическа состав ба США-гэй Сэрэгэй Миссийн членууд үлэһэнэб. Үдэшэлгын үедэ хүндэлэлэй харуул жагсаалаһан ба США-гэй бэлэн СССР-эй гүрэнүүдэй гимнүүд татагдаһан байла. Аэродром болбол Холбоото-Штадуудай ба Советскэ Союзай тугуудар гөбөгдөһон байба.

# Верховно Главнокомандалагшын

## ПРИКАЗ

1-дэхи Белорусска фронтын сэрэгүүдыг командалагша Советскэ Союзай Маршал ЖУКОВ Фронтын штабам начальник Генерал-полковник МАЛИНИН

1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд дөб-толгобо үргэлжэлүүлжэ, нэмцнэ Силезидэ харгы замуудай томо усалууд, нэмцүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түдэг тулгуурин пункт болохо ШНАЙДЕМЮЛЬ городыг эзэлэн абаба.

ШНАЙДЕМЮЛЬ городыг эзэлэн абахын түлөө болоһон байдаануудта генерал-лейтенант ПЕРКОРОВИЧ, генерал-лейтенант КЫЛИЧЕНКО, генерал-майор КУЗМИН, генерал-майор АНГЕЛСКИЙ, генерал-майор ЧЕРНОВ, полковник ГОРШЕНИН, полковник КИИ гэгшээдэй сэрэгүүд; артиллерийн генерал-лейтенант артиллерийн генерал-майор ЗРАЖЕВСКИЙ, артиллерийн генерал-майор БГДАШЕВСКИЙ, полковник МИХЕЕВ, полковник ВЕРСТОВ, полковник СМЕТАНИН, полковник ЕЕЛЕНКО, полковник ЮРГЕЛЕВИЧ, полковник КАГЕЛИН, полковник АРУТОВ, полковник ВАХРОМЕЕВ, полковник НЫРХОДЖАЕВ, полковник ПАФШИН, подполковник ВАСИЩЕВ, подполковник МУХОМЕТОВ, подполковник ЛЯДУК, подполковник ГАЙЖАР гэгшээдэй артиллерийстууд; танкова сэрэгүүдэй генерал-майор КРЕТОВ, полковник ШАРГОРОДСКИЙ, подполковник ГАРАЩЕНКО, подполковник КОРОСТИЙ гэгшээдэй танкистууд; инженер сэрэгүүдэй генерал-майор КОМАРОВ, подполковник ДОЛУГА, подполковник КОРОСТИЙ гэгшээдэй сапернууд; полковник СОЛОВЬЕВ, подполковник ПЕЛИЦА, майор СПИРИН гэгшээдэй хэлхээ-холбооно шал аржа гараба.

Ингэжэ туйлаһан илалтыг тэмдэглэһын тулада ШНАЙДЕМЮЛЬ городыг эзэлэн абахын түлөө болоһон байдаануудта үлэмжэ өхээр шалгарһан соодиненинууд ба часьнуудыг орденуудар шалгардахаар тэбхэ.

Мүнөөдэр, февралын 14-дэ, 23 часта манай Эхэ оронэй столица МОСКВА болбол ШНАЙДЕМЮЛЬ городыг эзэлэн абаһан БЕЛОРУССКА фронтын шэн габьата сэрэгүүдтэ хгэр зуун хорин дүрбэн өхэ буугаар хорин дүрбэ дахин артиллерийн буудалга хэмжэ Эхэ оронойнгоо үмэнхөө салот-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыг хэһэн й тулада эзэлэн абахын түлөө болоһон байдаануудта хэбэлд л аһан Таһарай хүтэлжэ байгаа сэрэгүүдтэ БАГСА-ЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ оронэй эрхэ сүлөө ба бээ дахитай байхын түлөө болоһон байдаануудта ами бээ үгһэн гөройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Нэмцнэ булимтарашад үхэмжэ танилаг!

# Верховно Главнокомандалагшын Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН

1945 оной февралын 14. № 279.

## Пароово Краковей Равын президент господин Б. Берут Совет Польско Республикын Саг Зурьын Правительствын премьер-министр ба Галаада Хэрэгүүдэй министр господин Э. Осубка Моравский гэгшээдэй Москвада эрээ

Февралын 14-дэ Пароово Краковей Равын Президент господин Б. Берут ба Польско Республикын Саг Зурьын Правительствоын Премьер-Министр ба Галаада Хэрэгүүдэй Министр господин Э. Осубка-Моравский гэгшээдэй Москвада эрээ. Аэродром дээрэ господин Б. Берут ба Э. Осубка-Моравский гэгшээдэй Арадай Комиссарай Орлогшо А. Я. Вышинский, СССР-эй НКВД-эй 4-дахн Европайскэ Таһагыг Даалга Е. А. Зорин,

СССР-эй НКВД-эй Прототаһагыг Даалга Г. П. ПКО-гый Галаада Харилсаа Таһагай Началник генерал-майор М. П. Кукузов, мүнхэлэ СССР-тэхи Польшскэ Сайд гүрүүтэй Польско Парламентын дипломатическа составта ба. Господин Б. Берут, господин Осубка-Моравский хэргой Полшскэ Советскэ Сайд В. З. Лебедев гэгшээдэй эрээ.

## Господин Эдвард Р. Стеттиниусай мэдүүлгэ

США-гэй Гүрэнэй Секретарь господин Эдвард Р. Стеттиниус аэродром дээрэ микрофоонор нимэ мэдүүлгэ хэбэ: «Эдэ ба джентльменууд! Москваһаа мордово Холбоото Штадууд ясаха зуураа господин Мологов минин байһан үедэ тэрэнэй дээрэ байһан дүрэнэй уулзалга хэһэнэйнь түлөө гүнгэгээр байсаһан тухайга мэдүүлжэе хүсэнэб. Би болон нүхэр олоо, тэгэнтэй сагта хани барьсаатай хэбэр этигэнэб. Манай хүдтэрэндэ биеэһэй өхөөр сүүта американец, Эдвард Гарриманта өөһынгөө ба тухай мэдүүлжэе, хүсэнэй инаг дуралхай үчлэһэнэй түлөө һайн да! Байртай!»

# Советскэ Информбюроноо

## Февралин 13-ай оперативна мэдээнхээ

Нара хахадта бэлхэн ба өхэ гэрэ сохи түбэгтэй усвинуудта үсэд шанга байлдаануудыг хэһэнэйгээ өссөтэ 2 дохи УЛ-РАЙНСКА фронтын сэрэгүүд 3-дахим УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүдэй дэмжэлгэтэйгээр БУДАПЕШТДЭ дайснай хүрээлэгдэлэ бүлэглэлгыг бута сохино халгаха ёб длаа февралын 13-да дүүргэжэ, тэрэгээр ЕЕНА сөрхон замууд дээрхи немөцүүдэй хамгаалгын газарай шухала стратегическэ үзэл болохо Вонгринг столица БУДАПЕШТ городыг бүхыднэ эзлэн абаба.

Байлдаануудай ябаса дундуур БУДАПЕШТ городто 2 дохи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд будапештскэ бүлэг сэрэгүүдэй немөцкэ командалагша генерал-полковник Проффер Вальдэнбрух түрүүтэй ба тэрээнэй штабтойгээр, дайснай 110 мянган гаран солдат болон офицергыг плендэ абаба, мүн тэршэлэн нямэ трофей булган абаһан байна гэжэ: 15 самолёт, 263 танк ба самолётно ехэ буу, 1.257 өхэ буу, 475 минсмёт, 1.431 пулемёт, 83 хуягта машина ба хуягта транспортёр, 5.153 автомашина, 1.325 мотоцикл, 3.925 сэрэгэй ашаатай повозно, 194 паровоз, 9.475 түмэрэмэй вагон, homo хэрэгсэлтэй, буу зэбсэг болон эдэз хозлой зүйлтэй 40' вилд болоно. 49 мянга гаран дайснай солдат болон офицер үгы хэгдээ.

Февралын 13-ай туршда БЫДГОШ (БРОМБЕРГ) городто хойгтуур ба баруун-хойтуур манай сэрэгүүд дотоого үг лжлүүлжэ, 40 шахуу хуурин газарыг, тэднэй дунда МУКШ, ИГАН ВИСЛАВ, ГРОСС МЕНД РОМЯЦ, ШЛАГЕНТИН, ГЕРСДОРФ, НАМИН, ГРУНАУ гэдэг тсөм хуурин газарнуудыг сайдзатай ээр эзлэн абаба.

ШНАЙДЕМЮЛЬ ба ПОЗНАНИДО хүрээлэгдэн дайснай гарнигзнуудыг үгы хэгээ байлдаанууд үргэлжлээр.

ЛИГНИЦ городто баруун-хойтуур манай сэрэгүүд довтолгооо хүгжүүлжэ, немөцкэ Селондэ 150 гаран хуурин газарыг, тэднэй тосдо БЕЙТЕН городыг, ГРОССЕНБОРАУ, РЮКЕРСДОРФ, ИОНСДОРФ, НОЙХАММЕР, ЛОРЕНЦДОРФ гэдэг тсөм хуурин газарнуудыг байлдаатайгээр эзлэн абаа. Манай сэрэгүүд ГЛОГАУ городто дайснай гарнизонныг хүрээлээд, тэднэ үгы хэгээ байлдаануудыг хэгээ байна.

Февралын 12-то энэ оршондо манай сэрэгүүд аэропромууд дээрэ 345 немөцкэ самолёт ба 200 авиационно мотор булган абаба, мүн тэршэлэн 700 гаран немөцкэ солдат болон офицергыг плендэ абаба.

Фронтын сндоо участогууд дээрэ тагнуулгатай бэрэлгэ ба хэдэн газарта бага зэргын удахш нэртэй байлаанууд болоо.

Февралын 12-то бүхы фронтнууд дээрэ 70 немөцкэ танк гэмтээгдэн ба үгы хэгдэн бйна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайснай 12 самолёт унаггагдэн байна.

## Февралын 14-эй оперативна мэдээн

Февралын 14-эй туршда БЫДГОШ (БРОМБЕРГ) городто хойгтуур ба баруун-хойтуур манай сэрэгүүд дотоого байлаанууд үг гээ эсэстэ 50 гаран хуурин газарнуудыг, тэднэй дунда БРЕМИН, ЗДРОЕ, ОСТРОВО, ДЕМБОВЕЦ, НОЙ-ЗУМИН, ЕДЕНЦ, ЛИНАУ, ИОСНИЦ, БЛОМФЕЛЬДЕ, ЛЕДЕЛЬСХОФ гэдэг хуурин газарнуудыг эзлэн абаба.

1-дэхи БЕЛОРУССКА фронтын сэрэгүүд дайснай хүрээлэгдэн бүлэглэлэй эсэргүүсэлтыг нуга даража, февралын 14-дэ харгы замуудай шухала үзэл, Покаранин зүүн хубидахи немөцүүдэй хамгаалгын газарай өхө хүсэтэ түшэг тулгуурин пункт болохо ШНАЙДЕМЮЛЬ гэдэг городыг үсэд шанга сохилоор эзлэн абаа. Дайснай хүрээлэгдэн бүлэглэлыг усадхын ба ШНАЙДЕМЮЛЬ городыг эзлэн абахын түлөө болһон байлдаануудта тус фронтын сэрэгүүд болбол түрүүшын мэдээнэй (нэр 5.000 гаран немөцкэ солдат болон офицерүүдыг ПЛЕНДЭ) АБАҺАН ба нямэ трофейнуудыг БУЛЯН АБАҺАН байна гэжэ: 203 самолёт, 30 өхө буу, 34 минсмёт, 217 пулемёт, 5.000 ту ай винтовка ба автомат, 285 автомашина, 102 транспортёр ба тлэгч, сэрэгэй ашаатай 109 повозно, 97 паровоз, 1.508' вагон сэрэгэй зөөртэй 51 вилд болно. Дайсан гансал алуулжа 7.000 гага солдат ба офицерүүдээ гээгээ.

1-дэхи УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд довтолгооо үгтэлжэ үүлжэ немөцкэ Силондэ харгы замуудай шухал үзэлнууд, немөцүүдэй хамгаалгын газарай хүсэтэ түшэг тулгуурин пунктнууд болохо НЕЙШТЕЛТЕЛЬ, НЕЙЗАЛЬЦ, ФРЕЙШТАДТ, ШПРЕТТАУ, ГОЛЬДБЕРГ, ЯУЕР, ШТРИГАУ гэдэг городуудыг байлаанууд үгтээ эзлэн абаба, мүн тэршэлэн 200 гаран сндоо хуурин газарныг эзлээ. Февралын 13-дэ энэ оршондо тус фронтын сэрэгүүд аэропромууд дээрхэнэ дайснай 200 самолёт болон абаһан ба 2.100 гаран немөцкэ солдат болон офицерүүдыг плендэ абаһан байна.

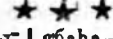
Нэмэлтэ мэдээнэй ёһор, февралын 13-да БУДАПЕШТЫН оршондо дайснай хүрээлэгдэн бүлэглэлыг үсэд ахын түлөө болоһон байлдаануудта 2-дохи ба 3-дахим УКРАИНСКА фронтын сэрэгүүд 12.700 дайснай солдат болон офицерүүдыг, тэднэй өхөнхи хубинь шэрхэгдэн хүлүүгээ ПЛЕНДЭ АБАҺАН байна. Плендэ абагшадай тосдо 1-дэхи венгерскэ армийскэ корпусой командир генерал-полковник ХИНДИ, 12-дэхи венгерскэ

ябган сэрэгэй дивизион командир генералмайор Б'УМАН, БУДАПЕШТЫН командант генералмайор ЧАНЕШ ЭРНО, СС-тэнэй 9-дэхи немөцкэ армийскэ корпусой артиллерийскэ командалагша полковник ЛЕДИНГ гэгшэд бни.

Дайснай алуулһон солдат ба офицерүүдэй дунда 8-дахим немөцкэ СС-тэнэй морито сэрэгэй дивизион командир генералмайор РУМОР, СС-тэнэй 22-дохи немөцкэ морито сэрэгэй дивизион командир генералмайор ЦЕХЕНТЕР гэгшдэй үхэсэрүүд олодо. Дайснай хүрээлэгдэн бүлэглэлэй солдотһа нэмэ багаһон үлгэдэлын БУДАПЕШТЫН баруун-хойто ой уруу хэтэлэн оржо шагдһан байгаа, тэднэр дахин хүрээлэгдээд, мүнөө манай сэрэгүүдээр амжилттайгаар үгы хэгдэжэ байна.

Фронтын сндоо участогууд дээрэ тагнуулгатай бэрэлгэнүүд ба хэгээхэдэн пунктнуудта нотагай удахш нэртэй байлаанууд болоһон байна.

Февралын 13-да бүхы фронтнууд дээрэ 116 немөцкэ танк гэмтээгдэн ба үгы хэгдэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайснай 9 самолёт унаггагдээ.



◆ Выгш (Бромберг) городто хойтуур ба баруун-хойтуур манай сэрэгүүд байлдаатайгаар урагнаа дабшаба. Дайсан харгы замуудай шухала үзэл болохо Хойнице (Конитц) городыг бариха байлыг хүсэжэ, энэ участок дээрэ өөрингөө сэрэгүүдэй томэ хүсөнүүдыг суглуулба. Немөцүүд уришалан болхдхэн хамгаалгын рубежнуудыг үндөбөлжэ, ябган сэрэгүүд ба танкнуудта контратакануудта оруулба. Манай ябган сэрэгшэд дайснай контратакнүүдыг сүхариса сохёо урагнаа 5 километр дабшажа, Хойницхэ урагнаа 4 километртэ байһан Линхау гэдэг хуурин газар эзэлжэ. Брае мүнрэнхөө зүүгөр долоо ябган манай ондоо частнууд 10 километр урагнаа дабшажа, хэгээхэдэн хуурин газарнуудыг эзлэн байна. Дайсан байлаануудай ябаса дундуур 1.000 гаран солдат ба офицерүүдэ алуулжа гээбэ. 19 немөцкэ танк ба самолётно ехэ буунууд үгы хэгдэн байна.

◆ 1-дэхи Белорусскэ фронтын сэрэгүүд үсэд шанга байлаанууд дайгаа эсэстэ Померанин зүүн хубидахи немөцүүдэй хамгаалгын газарай өхө хүсэтэ түшэг тулгуурин пункт болохо Шнайдемюль гэдэг городыг эзлэн абаба. Шнайдемюль мүншье болоо хаа бариха ёһотой гэжэ немөцкэ командовани захирһан юм гэжэ плендэ абаһан хүнүүд хэлэнэ. Немөцкэ танкова ба ябган сэрэгэй частнууд тулалхана ерэгэ ябана гэжэ солдануудта сонсохгоһон байгаа. Нүүшын үлэрнүүдтэ гитлеровүүд ондоо тэднээ тубаламжа абагата эти гэхэ болжэ. «тогтоо» солдон мултаран гарахыг хүсэһэн байгаа. Үхэжэ хогорхэ болоһон, нэртэрһэн хүнүүдэй япаар тэднэр контратакануудта ороо һон. Гитлеровүүд өтөхөн гээлтэнүүдтэ ороод, гэдэртэ сүхариса. Манай сэрэгүүд зайгание баһан барагдуулаад, үсэд шанга сохилт хэгэ город эзлэн абаба. Шнайдемюль болбол түмэрэмүүдэй шухала үзэл болоо. Тус город хатаа Латинг-Берлин ба Тонь-Выгш-Штаргард гэдэн магистрал нууд дээрэ байдаг юм.

◆ 1-дэхи Украинскэ фронтын сэрэгүүд амжалтата довтолгооо үргэлжлүүлжэ, дайснай эсэргүүсэлтыг нуга даража, төрөнэй түшэг тулгуурин пунктнуудыг хүрээлэн, бута нэрвэн сохино урагнаа дабшаба. Одер мүнрэнэй баруун эрбеге зүбһан долоо ябган Нейштедтель гэдэг городыг үсэд шанга сохилоор эзлэн абаба. Мүн тэршэлэн Лейпальц ба Фрейштадт гэдэг городууд эзэлжэ дээ. Түмэр ба шоссейн харгынуудай үзэл, дайснай хамгаалгын газарай бүхэжүүлмэл түшэг тулгуурин пункт болохо Нейпальц город болбол Грөмберг городтоо 5 километртэ байна. Манай ондоо частнууд хоёрүдэр өсө болоһон үйлсын үсэд шанга байлаануудай өсөстэ ажаүйлэд-барин шухала город болохо Шпроттауе дайснай сэрэгүүд хэвэ сөбөлжэбэ. Дайсан байлаануудай болоһон газарта өхө буу, зэбсэг ба сэрэгэй материалнуудыг эрлөө. Лигниц городтоо довтолжэ ябган тус фронтын сэрэгүүд немөцүүдэй эсэргүүсэлтыг нуга даража, 20 километр урагнаа дабшаба. Советскэ танктууд ба ябган сэрэгшэд өрмөц эзлэгтэ сохилтоороо немөцкэ гарнигзнуудыг бута сохёод, Яуер ба Штригау гэдэг городуудыг эзлэн абаба. Мүн тэршэлэн Бреслаунаа баруулаа 75 километртэ байһан Гольдберг гэдэг город эзэлжэбэ. Нэгэ үлэртэ болоһон байлаануудта 32 немөцкэ танк, 48 хуягта транспортёр ба 150 өхө буу үгы хэгдэн байна. Дайсан гансал алуулжа 4.000 хүртэр солдат ба офицерүүдэ гээбэ.

1-дэхи Украинскэ фронтын сэрэгүүдэй ратовойнууд, сержантнууд, офицернууд герончскэ баатаршалгаарна өөрингөө частнуудай дайшалгыг тулгуудыг агааршуулаа. Гвардин капитан Прилико гэгшын рото үсэд шанга байлаануудта баталон шахуу гитлеровүүдыг хулаба. Капитан Губарев гэгшын подразделен дайснай тусоороо үлүү хүсөнүүдтэй дайдалтата 300 хүртэр немөцүүдыг хулаа, 90 хүнине плендэ абаба. Лейтенант Нийко гэгшын ротой хоёр рото немөцүүдыг тэрлүүлэн зугадуулба. Тус ротой биеүүд дайснай 40 солдатыг хулаан ба 20 хүнүүдыг плендэ абаһан байна. Сержант Орлов гэгшын ротой бугдай раслет немөцкэ танк, хүлээн автомашинда гэмтэһан ба дайснай бүлэг солдадуудыг хулаа Снайпер маллжа сержант Кузьмин гэгш үлэрэй туршала немөцкэ нэгэ тусловой үйлэстэ буудалгата барилд, 20 гитлеровүүдыг абаба. Ратовой Михед гэгшнэ немөцкэ офицер ба 2 солдат гүйлэн эзлэн абаба. Михед хутагалаа хадлаа тэрэ гурбан немөцкэ алаба.

## Мото-мото гүйлгэн эхилбэ

Февралын 14-дэ 900 вилдотр Улан-Удэ—Тарбагатай—Бигра—Кяхта—Ново-Сеелонгискэ Иволга гэдэн маршруттай мото-мото гүйлгэнэй старт болоо. Мото гүйлгэн болбол мартын өр хүртэр үргэлжэлжэ байна.

Трактор хадгалха тухай СССР Паркомзөхөй приказай, трактор байн шанартайгаар заһабаһа тухай ВКП(б)-гэй өбмөжөй төнүмэй шийдхөбөрний ямараар үргэгдэжэ байһанин ба катруудай бэлэдхэлмэ мотоциклстүүд шалгажа үзэхэ юм. Мотоциклстүүд хатаа МТС-үүдэй ябан социалистическэ уялгагч дүүргэлтыг шалгаханаа машина-тракторна мастеруудта техническэ туһа үзүүлжэ байна.

Д. МАНИШЕВСКИЙ.

## Дайшалхы танка бүтээлгэдэ

Паровоз вагон заһабарилдаг зарной пожарна охранны коллективийд залуушууд ба комсомоцуудай үүхэлээр «Бурят-Монгол осовиахимец» гэдэн дайшалхы танка байгуулгада хоёр үдэр үлгөө салин ба 11.000 түхэг гүрэнэй урьһаламжаар орууба.

Н. ГОДИН.

## Аймагай олимпиада үнгэргэгдэбэ

Февралын 10 ба 12-та Ярууны аймагай кхлхозуудай уранай ханай самодотел востин халган болоо. Олимпиадада аймагай хэдэн кхлхозуудай уранай ханай ба хүгжэм дүүгай кругууд өхө эд.бхэтэйгээр хаблаһасаба.

Тус олимпиадада Мологвой нэгжлэгэ кхлхэй хүгжэм дуунай дуужолой коллективийд (хуурабарилгачыг нүхэр Кудрявцев) өгхим байнаар наалта ба үзэжэ, рэгдхи хуури ээбэ. Сөбдөхи хуури Сталиной нэрэмэтэ кхлхоой уранай ханай дуужолой коллективийд эзэлбэ.

П. ОСМАН.

## Залуушууд түрүү зэргэдэ

Байкало-Сэлэнгын гүрнэй паходтын коллективийд Бурят-Монголыг сагаитвардеецүүд олон интервентүүдэй сүлөөлшөө хойшо 25 жэлэй ойе халай амжалтануудаар уртамын үдэр хүннүгэй төмөнөд.

Үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мурсыөөндэ залуушуудай комсомольскэ бундгаланууд түрүү зэргэдэ ябелсана. Нүхэр араар гэгшын залуушуудай бригада бугадоороо саг үргэлжэ даалсабарита нормоё 120—130 процент дүүргэжэ түрүү ябала. Мүн механическа цехын нүхэр Эршовэй залуушуудай бригада мурмоё үлүүдэн дүүргэжэ, ажалдай үндэр бүтээсэ туйлана.

Мүн төрөшөл н нүхэр Бүрүковскийн бригадын лейтенантүүдэй коллективийд муу бэшээр акаланад.

Ц. ЦЫГЕМПИЛОВ.

Үеэгдэр агрономчудий республиканска зүблөөн нээгээдэ

# Үндэр ургасын түлөө тэмсэе!

## Агротехническэ һуралсал тушаа

Агротехническэ һуралсалыг эмхидхэхэд эгээл болошотой саг болоод байна. Юүндэб гэгээдэ, полемой хүдэлмэри дүүргэгдэжэ, колхознигууд колхозно центрүүдтээ олоор буугаа. Эгээл нимэһээ манай уншалгын байшангууд ба улаан булангуудай хүдэлмэрилэгшэд агротехническэ һуралсалыг эмхидхэхэ үүргэтэй.

Республикын түрүү колхозуудаар колхознигуудта агротехническэ һургалнуудыг ойлгуулах хүдэлмэри муу бэшээр үнгэргэгдэжэ байна. Сэлэнгийн аймагай Тельманай нэрэмжэтэ колхозой малажа дээрэ хүдэлмэрилэгш 10 эмхитэй колхознигууд зоотехническэ кружок эмхидхэхэд, элибхитэйгээр һуралсажа байнат. Тус кружок өөрынгөө хүдэлмэриг түсөөбэй ёһоор үнгэргэнэ. Эндэхи улаан булан соо зоотехническэ төмөтэй газетэ, журнал болон номууд элбэгээр табигдахай. Тэрэнһээ гадна, фермын түрүү хүнүүдэй баян дүй дүршэл тухай кружогой зангид дээрэ хөөрөөдөө үнгэргэнэ. Мүн түрүү малшатай хүдэлмэриг эли тодоор харууһан самбарууд эмхидхэгдэнхэй.

Гөбзшье, республикын олонхи колхозуудаар нимэ кружогууд хаа-хаанагүй эмхидхэгдэггүй байха юм. Социалкоммуудай дэргэдэхи уншалгын байшангууд, колхозуудай улаан булангуудыг даагшанаар агротехническэ болон зоотехническэ кружогуудыг бийгуулхын орондо «дайн сэрэгэй» һүүлээр колхознигуудай һуралсалыг үнгэргэхэ, мүнөө эрдэм номдо һураха саг бэшэ гэжэ ботот ханаа амархан буудат бринтанууд зарим нютагуудта үзэгд нэ. Энэ тон таарамжагүй хэрэг гэгшэ. Манай республикын хүдөө нютагуудаар 200 шахуу агрономууд бии. Энэ ехэхэн хүсэл гэгшэ. Эгээрэй хүснэ зүбөөр эмхидхэжэ, колхознигуудта түбхил түрүүндэ, тарсан ажалай бригадануудта ябадаг эрэгтэй эмэгтэй колхознигуудыг агротехническэ һуралсалда һургаха хүдөө нютагуудтай кул турно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй ариун пангин уялга болоно.

Мүн тэрэшэлэн агротехническэ ба зоотехническэ һуралсалнуудыг шуудалха кружогууд дээрэ үндэр баян ургаса туйлаһан ба малажа үсхэбэрлэхэ талаар сууга галаһан түрүү хүнүүдэй баян дүй дүршэлүүныг гүгээгшгөөр шуудалха угсаа шуудал байна. Тиймэһээ энгэ баян дүй дүршэлтэй шанарыг шалгадаг инспекцрүүдыг уриалжа, тэтгэнэрэй эмхидхэлүүдыг шагнахала болохо.

Колхозуудай дэргэдэхи партийно-колхозовольско организацинууд ехэ кружогуудай хүдэлмэриг үлэр бүри оперативна тухаламжа үзүүлэхэ үүргэтэй.

Р. ТУГУТЭЗ.

## Гектарай 6000 пүүд хартаабхын түлөө

Үндэр ургаса хуралхын тулада хартаабхын ургасын сорт шэлэн абаха шуудал. Тиймэһээ манай звено ургаса һайнтай хартаабхын сорт шөлэн алажа хүрэнгэ хэлэг байна. Хүрэнгын бүхы хартаабха академик Лысенкын заабаряар яровизировагдалаг юм.

Үнгэргэгшэ жэлүүдтэ манай звено рекордно участогай хартаабхын үрһэ хаалгыг майн 10 хүртэр, юрын участогай майн 20 хүртэр дүүргэдэг һан. Тийхэдэ нэг гектарта 14-һөө 36 центнер хүртэр үрһэ хаялаг б. йгаа бии. Ряд хөрондын засвар 14—60 сантиметр, гүгээгшын 8 сантиметр байдаг.

Ургажэ элихэтэйнь хамта борнойлохо газарай хүрһэн бамбайжа үгэдэг байха юм. Мүн хартаабхын ургажэ байхата эшыннь тойруулан шорой сөөгдөхө ехэ тунхатай. Бидэнэр энэ хүдэлмэри гурба удаа үнгэргэдэг байнаби. Тийхэтэ өмөөрнөө үнгэргэхын урда тээ унааха шуудал.

—Лукерья ШУРЫГИНА—  
Замрай аймагай «18 партсъезд» колхозой шурыгинска звеногой зв. №5вод.

Тэрэшэлэн ургажэ байха үгдөн газарай хүрһэ бамбайлажа халһыннь зөөлхөн билгехо, буртаг үбһыннь түүхэ хэрэгтэй.

Ургасага нэмэлтэ тэжээл зүбөөр үгэхэдэ нилээдгүй дээшлэдэг. Бидэнэр мүнөө жэлэ хартаабхын эшэ тойруулан нэгжэхөө шорой обоолходо гектарай 1 центнер шубуунай аргалаар нэмэлтэ тэжээл үгэхэбди.

Мүн уналһанайнгаа удаа эшыннь тойруулан шорой обоолхөө урид хуурй нэхэлтэ тэжээл үгэхэ байнабди. Хоёрдохы нэхэлтэ тэжээлээ уналһанайнгаа һүүдээр эшыннь тойруулан хоёрдохо шорой обоолжэ баххалаа үгэхэбди.

Ургажэ байха үгдөн гурба удаа уналһабди. Зунай һүүд багта газарай хүрһэн ехээр нэг тажажэ ургасага наад хэд г Тиймэһээ августын 1—2 үдэр

нүүдтэ газараа ехээр бамбайгажа зөөлөрүүлхэ шуудал. Энэ ние түмэр асаар хэхэе байн. Газараа элдүүрилхэдэ 18—22 сантиметр гүнгыгөөр хахалхатай хамта борнойлохоби.

Дуралдагша агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудыг зүбөөр үгтэргөөд, ургасынгаа хойноһо оролцотой һайнаар харууһалаад байхалаа билэн гектарай 6.000 пүүд хартаабха 1942 онто хуряһан ба мүнөөшө жэлэ хуряжа шалаха байнаби.

Мүнөө манай звено бэлдхэлэй хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулажа байна. Поли дөгэ 850 тэртэ нэг шөбхэ гартаданхай. Мүн 35 центнер үгөөн, 30 центнер шубуунай аргал сугауулаг аа үрһээ яровизацилаа түгээржэ байнаби. Манай звеногой членүүт Бурят-Монголыг сагаан гвартеесүүт болон интөгөөт нүүдһээ сүлөөлһөнөө хойшо 25 жэлэй ойн үлэр хүртэр бэвдхэ дэйнгээ бүхы хүдэлмэриг дүүргэхын түлөө үдэр бүнгүй тэжээ байха юм.

## МТС-үүдээр трактор заһабарилгын ябаса тухай БМАССР-эй Наркомземэй мэдээн

1945 оной февралын 10.

МТС-үүд	жэлэй түсөөбэй дүүргэлтэ (процентоор)	Итапцын	Селенжумын	Бага-Куналейн	Куйтунска	Хорини	Иволгыц	Сагаан-уһанай	Кяхтын	Курбын	Бичурын	Түхэнэй	Окино-Ключевскэ	Иво-Брянска	Ехэ-Куналейн	Удын	Ушөөтэй	Тарбагатайн	Жиримскэ	Хамта:	
Хэжэнгын	100,0	66,6	65,6	64,9	62,9	62,5	61,1	60,8	56,0	54,2	54,0	53,7	51,5	50,0	46,6	46,4	43,1	42,8	38,2	66,4	
Ехэ-Кударын	100,0																				
Торейн	95,4																				
Чесанын	91,3																				
Закаменай	84,6																				
Баргажанай	82,9																				
Саянтын	81,3																				
Хонхолойн	75,2																				
Суулгыц	75,0																				
Кабанскын	75,0																				
Селэнгийн	74,4																				
Эгэтын	74,4																				
Гашейн	70,1																				
Кыренскэ	69,4																				
Тимлюйскэ	66,6																				



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Красный Орлово» колхозой «түрүүлэгшэ» нүхэр Н. Худугуев ба Оронгын «социалкоммунной» түрүүлэгшэ нүхэр Болдуников гэгшэд трактор заһабарилгын шагарыг шалгажа байна.

## ХИЛЫН СААНА

Германска столицыг Нюрнбергдэ агаашай тухай эрэг мэдээн

ЛОНДОН, февралын 11. (ТАСС) Дайсанай талааа абтаһан мөнхэй ёһоор английска инфорациин министрствыл дамжуулан хадаа февралын 3-д Германнй столица Нюрнберг агаашагдаба.

## БЕЛЬГИДЭ ШЭНЭ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЭМХИДХЭДЭЭ

ЛОНДОН, февралын 11. (ТАСС). Рейтер агентствын жуулһанай ёһоор, Ван Акер шэ шэнэ бельгийскэ кабинет эмхидхэгдэһэн тухай пресс-ференци дээрэ мэдээсэбэ. Правительство болон католиска партиин 6 түлөөлэгшэ, социалистуудай 5 түлөөлэгшэ, либералуудай 4 түлөөлэгшэ, коммунистуудай 2 түлөөлэгшэ болон партиина бэшэ нэгэ түлөөлэгшэөө бүртгэһэн кабинет министр Архилл Кер, га аала хэр гүүдэй министр ба премьер министрэй логшо-Поль Апри Снаак гэжэ болоно.

Зургаад министрүүдэй оролцотой сэрэгэй кабинетэй составыг комиссариатуудай совет тэлохон юм. Энээнэ католиска партиин 2 түлөөлэгшэ, 2 социалист гэгэ либерал ба нэгэ коммунист орохо байна.

## НОМГОН ДАЛАЙ ДЭЭРЭХИ ДАЙН

ЛОНДОН, февралын 11. (ТАСС). Рейтер агентствын жуулһанай ёһоор, Номгон далай баруун-урда хуби ахи союгуудай ээбэгтэ хүсэлүүдэй нэмэл командвагын штаб мэдээсэһэн хадаа Лусон дээрэ американка 1-дэхи морс сэрэгэй дивизи үшөө нэгэ партиар Пасит мүнөөнөө гала гаража, японцуудһаа Сан-Аннын оршгой газарыг эзлээд, Нельсон гэгэ агротехниг ургашаа дабшжа 16 Манилаһаа хойгуур американ сэрэгүүд Лусон аралай зүүн худар дабшана.

Американска хүнгэн корпусууд Сан-Фернандо городо (сон арал) ойро 20 японска ботажна судануудыг шэнгэ Американска бомбарировщик Формозодо довтолго хэжэ Тегэг аэродром дээрэ хэдэн японско самолётыг үгы хээ. Формозодо баруугаар Пескадор ка арлуудай оршондо 2 японско аннайн суданууд шэнгэгдэһэн хадаа. Мүн тэрэшэлэн япон аэродром ба Борнео арал дээр Судоверфи айхабтар шапта бодолгодо ороһон байна.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛАНОВ